

27.4.2020

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

MmV@eduskunta.fi

VNS 1/2020 VP, VALTIONEUVOSTON SELONTEKO JULKISEN TALOUDEN SUUNNITELMASTA VUOSILLE 2021–2024

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f. kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja esittää seuraavaa koskien Julkisen Talouden Suunnitelmaa vuosille 2021 – 2022:

Yleistä

- SLC toteaa, että Valtioneuvoston selonteko JTS 2021–2024 annetaan erittäin haasteellisessa ajankohdassa, kun Suomessa todettiin poikkeusolot 16.3.2020 ja valmiuslain ensimmäiset käyttöönottoasetukset annettiin eduskunnalle 17.3.2020. Koronaviruksen leviämisen estämiseksi on tehty tiukkoja rajoituksia, joiden vaikutukset taloudelliseen kehitykseen ovat mittavat. Koska Koronavirus on levinnyt koko maailmaan, vaikutukset ovat, ja tulevat olemaan erittäin negatiivisia pitkään.
- Suomen maatalouden kannattavuus on useita vuosia peräkkäin ollut erittäin huono. LUKE:n kirjanpitolastot tuovat tuottajien taloudellisen tilanteen karusti esille. Se tarkoittaa, että useissa tiloissa ei ole taloudellisia puskureita kriisin kohtaamiseen.
- Vaikka maa- ja metsätaloudsalalla markkinat eivät ole supistuneet samalla tavalla kuin tietyillä muilla aloilla, on sektoreita, jotka ovat erittäin vaikeassa taloudellisessa tilanteessa jo nyt. Koska valmiuslain rajoitukset ovat sulkeneet koulutilat ja ravintolatilat poikkeusolot ovat johtaneet siihen, että ne alkutuottajat ja elintarvikkeiden jalostajat, jotka myyvät tuotteensa suoraan suurkeittiöihin ovat joutuneet tilanteeseen, että kannattavan toiminnan jatkaminen COVID-19 epidemian rajoitusten aikana on hävinnyt täysin.
- SLC näkee myös vaarana, että maataloustuotteiden hinnat laskevat ja että vasta syksyllä nähdään vaikein tilanne. EU:ssa on jo tietyillä markkinahäiriötä ja viime viikolla maatalouskommissaari Wojciechowski päätti ottaa käyttöön meijerituotteiden, naudan- ja lammaslhan kriisivarastoinnin vakauttamaan markkinoita, ja myös tietyt toimenpiteet HoReCa-sektorille ja peruna-alalle. **On erittäin tärkeää, että sekä Kuluttaja- ja kilpailuvirasto että uusi viranomaisen Elintarvikemarkkina- ja elintarviketuotetu seura elintarvikemarkkinoiden toimivuutta kriisin aikana, ja reagoivat jos tulee markkinahäiriötä tai markkinaylivöimän väärinkäyttöä.**
- JTS:ssa todetaan, että yksityiset investoinnit toipuvat huonommin, sillä metsäteollisuuden suurhankkeet ovat lykkäntymässä ja asuinrakennusinvestoinnit jatkavat supistumistaan. Siksi olisi tärkeää työllisyydelle ja Suomen taloudelliselle toipumiselle, että hallitus tekee myönteisiä päätöksiä, jotka stimuloivat investointihalukkuutta erityisesti metsäalalla ja puurakentamisessa.

Maa- ja metsätalousministeriö

- SLC tukee hallitusohjelman CAP-linjausta ja pitää tärkeänä että Suomi aktiivisesti vaikuttaa EU:n maatalouspolitiikan uudistukseen. SLC:n mielestä Suomen pitää tukea riittävää EU-budjettia, joka voi

huomioida maataloustuotannon tarpeet. Tämä on myös erittäin tärkeää huoltovarmuuskannasta.

- JTS:n mukaan rahoituskauden 2021–2027 EU:n ja kansallisen rahoituksen määrästä ei ole vielä päätöksiä, minkä vuoksi vuosien 2021–2024 määrärahatasojen on arvioitu noudattavan kuluvan ohjelmakauden neljän ensimmäisen vuoden määrärahatasoa. EU:n kokonaan rahoittamat suorat tuet jatkuvat kehyskaudella vuoden 2020 tasoisina. **SLC huomauttaa, että EU-komissio ehdottaa merkittäviä budjettivähennyksiä, eli CAP:in ykköspilarissa –3 prosenttia ja kakkospilarissa –14 prosenttia. Jos tämä toteutuu, se vaatii kansallisen rahoituksen tason merkittävää nostoa.**
- JTS:ssa pidetään kiinni myös maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteistä. On erittäin tärkeää, että mahdollisten toimenpiteiden vaikuttavuus on korkea. Se vaatii, että tutkimuksessa painotetaan käytännönläheisiä ja taloudellisesti järkeviä toimenpiteitä. SLC ehdottaa, että uusi Ilmastorahasto voisi tukea myös biokaasuhankkeita.

Liikenne- ja viestintäministeriö

- SLC kannattaa, että pidetään kiinni liikenneverkon korjausvelan vähentämisestä. Erityisesti alhaisempi tieverkosto on erittäin tärkeä huoltovarmuudelle.

Sosiaali- ja terveysministeriö

- Lomituslainsäädäntö on tärkeä viljelijöiden sosiaaliturva. Lomituslainsäädäntö on osittain vanhentunut ja SLC pitää tärkeänä, että se uudistetaan JTS:n mukaan.

Valtiovarainministeriö

- Hallitusohjelman kestävä kehityksen verouudistuksessa on päätetty luopua energiaintensiivisen teollisuuden energiaveron palautusjärjestelmästä ja alentaa II veroluokan sähkövero EU:n minimiin. Samalla työkone- ja lämmityspolttoaineiden verotusta kiristetään 100 miljoonalla eurolla. Veromuutokset tukevat uusiutuvan energian käytön lisäämistä. SLC huomauttaa, että kasvihuonesektori on erittäin energiaintensiivinen ja kuuluu nyt energiaintensiivisten yritysten palautusjärjestelmään ja useammat kasvihuoneyritykset myös II sähköveroluokan. Pienemmät kasvihuoneyritykset ja maataloustuottajat saavat veropalautuksena I:n ja II:n sähköveroluokan erotuksen, eli käytännössä he maksavat II sähköveroluokan veroa. On erittäin tärkeää, että sekä maatalouden- että kasvihuonesektorin sähkövero alennetaan EU:n minimiin.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC R.F.

Mats Nylund
keskusliiton puheenjohtaja